X-ik evfolyam. 43-ik szám. Köszeg, 1890. október 26-án.

KŐSZEG ÉS VIDÉKE

Szépirodalmi, társadalmi, közgazdasági, ipar-kereskedelmi és nevelészeti hetilap.

TÖBB EGYLET KÖZLÖNYE.

Előfizetési ár:
Egész évre 4 frt. Félévre 2 frt. Negyedévre 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.
Előfizetési pénzek és reclamátiok a kiadóhivatalhoz (Feigl Gyula) intézendők.

Szerkesztőségi iroda: a táblaház iskola-utczai részében.
(Szerkesztővel értekezhetni d. e. 11—12. és d. u. 1—2-ig.)
Kiadói iroda: városkör 81. sz. a nyomdában.

Kéziratok, levelek s egyéb szerkesztőségi közlemények a szerkesztőséghez intézendők; mindenkor csütörtökön estig.
Megjelenik minden vasárnapon.
Hirdetések jutányos áron vétetnek fel.

Teremtsünk ujabb termelési ágakat.

Az évek óta tartó alacsony buza-árak meggyőzhették immár gazdáinkat arról a részünkről is évek óta hangoztatott tényről, hogy a tulnyomóan szemtermelésről, ezen extensiv és kényelmes gazdálkodasi módtól okvetlenül át kell térnünk a kereskedelmi jellegü intensiv gazdálkodásra.

Közel egy fél százada már annak, a midőn az intensiv mezei gazdálkodás egyik legkiválóbb uttörő bajnoka hazánkban, boldogult Korizmics László lapja homlokára tüzte a programmot; „Hozzunk mezei gazdaságunkba helyes arányokat" s még ma is ott vagyunk, hogy — bár a haladást e téren nem tagadhatjuk — ezt a helyes arányt kell unos-untalan ajánlanunk.

Az amerikai és indiai világverseny, mely gabonatermelésünket évek óta oly sulyosan nyomja, Oroszország és Románia gabonatermelése, mely Dunánkon veszi hóditó utját Németország felé, eléggé meggyőzhettek arról, hogy a nyers szemtermeléssel évről-évre nehezebben álljuk ki a versenyt. Oda kell tehát törekednünk — és pedig minél előbb kezdjük, annál jobb — hogy az ipari és kereskedelmi növények, valamint a kerti és gyümölcstermelésre fektessünk az eddiginél sokkal nagyobb sulyt.

Az országos statisztikai hivatal áruforgalmi kimutatása megadja az utmutatást arra, hogy minő gazdasági vagy kerti termények azok, melyeket nagyobb mennyiségben hozunk be külföldről. Ezt az importot nem nagy fáradsággal ki lehetne szoritani, csak egy kis intellektualis erő, egy kis fáradságot nem ismerő és körültekintő törekvés kell hozzá. — Jelentékeny mennyiségü gyógynövény s különösen főzelékfélék és gyümölcs jön be hozzánk évenkint a külföldről, melyért milliók mennek ki az országból. De ez csak egyik oldala az éremnek! Ezenkivül még sokkal több az, a mit mi adhatnánk a külföldnek, ha észszerübben rendeznők be gazdálkodásunkat. Hogy egyebet ne emlitsünk, csak utalunk példaképen a főzelék- és gyümölcstermelés intensivebb felkarolására s a különféle konservekre, melyek mindenkor biztos kelendőségre számithatnak. Magyarország annyira meg van áldva jó földdel s gazdag vizhálózattal, hogy az öntözésre alapitott kerti gazdálkodásra szinte teremtve látszik lenni. Első példa rá a bolgár kertészek országszerte ismert kertészete, a kik évente 3—4 terméstis kihoznak ugyanabból a földből s 300—400 frt tiszta jövedelmet egy hold sivár földből. Csakhogy ehhez természetesen kora reggeltől késő estig tartó szorgalmas és kitartó munkálkodás szükséges. De hát ez a helyes módja a vagyonosodásnak!

A gyümölcs termelésnek Magyarország igazán hivatott talaja. Oly zamatos gyümölcsök, mint a minők nálunk teremnek, méltán a ritkaságok közé tartoznak. S mind a mellett teljesen parlagon hagyjuk ezt a felette fontos termelési ágat s a ki foglalkozik is vele, csak mellékesen és épen nem szakszerüen üzi. Pedig a gyümölcstermelés egyike a legjövedelmezőbb termelési ágaknak; azonban természetesen csak akkor, ha kellő alapossággal és szakszerüséggel intézzük. Hogy másutt milyen nagy sulyt fektetnek a gyümölcs okszerü termelésére és értékesitésére, arra nézve példaképen felemlitjük azt az esetet, midőn Amerikában évek előtt összeállott egy gazda, egy iparos és egy kereskedő arra a czélra, hogy egy 600 hektáros gyümölcsöst alapitsanak.

A kereskedőnek feladata volt kipuhatolni, hogy mely gyümölcsfajok azok, a melyek legnagyobb keresletnek örvendenek, a gazdának kellett azután a talajnak és éghaljatnak legmegfelelőbb fajtákat kiválasztani, a facsemetéket beszerezni, elültetni, gondozni s annak idején a gyümölcsöt leszedni. Az iparos feladata lett a leszedett gyümölcsnek széllitására képes csomagolásáról, az ehhez szükséges eszközökről, a gyümölcstartók és csomagok izléses és tetőzetes kiállitásáról, a gyümölcs conserválásáról, a conservált gyümölcs becsomagolásáról stb. gondoskodni. Végül az igy kellőleg elkészitett gyümölcs a kereskedőhöz kerül, a kinek feladata felkeresni a fogyasztókat, biztositani állandó piacokat s kondoskodni a biztos és pontos szállitásról.

Nem nehéz belátni, hogy ily alapos és szakszerü kezelés mellett a gyümölcstermelés 10-szer annyi jövedelmet hozhat, mint a nálunk tulnyomóan divó gyümölcstermeléssel, a hol elegendőnek vélik levárni összetett kézzel a jó Isten áldását, a mit aztán — a helyett hogy óvatosan leszednének a fáról — erőszakkal leverik, lerázzák, ugy hogy a mikora piaczra kerül a gyümölcs, nagyobb része már tönkre van menve a zuzódás miatt. A zzőlőtermelés terén okszerü kezelés mellett

TÁRCZA.

Milicza, a női démón.

Egy epizód a szabadságharcz idejéből.

Az 1848-iki év az ő gazdag történeti eseményeivel nemcsak a magyar, hanem az ujabb egyetemes világtörténetnek is egy kiváló korszakát képezi. Oly különös korszak volt ez, hogy a legjámborabb földmüves is a világ eseményeket háza kapuja előtt láthatta lejátszódni. Csakhogy a látványosság néha nem került neki másába, mint telkébe, házába és sok esetben még életébe. Gyakran a fegyveres hadcsapatoknak olyan volt az előnyomulása, hátrálása, éjjel-nappali menetelése, lövöldözése és az ágyuk tüzet okádó bömbölése, hogy az ember nem tudta, hol áll a teje, és megesett gyakran, hogy az meg sem állott a helyén, hanem legördült a földre.

A világra szóló események kiséretében vannak az apróbbak, az egyént sokszor jobban elfoglaló családi események, szivügyek stb., melyek nem kevéssé érdemesek figyelmünkre, főleg, ha — mint az alábbi kis történet — lélektanilag is érdekes.

Az 1848. évben Fratelli Jenő százados a Zanini csász. és kir. gyalog-sorezrednél és egyszersmint a 3-ik zászlóalj parancsnoka, Eszék várában állomásozott. Bátor, fiatal, szép ember létére a nők általános kedvencze volt. Pénztárczájának egyik fele duzzadt volt a bankjegyektől, a másik fele meg rózsa illatu finom billets doux-októl. Esszes nem volt, és még is a hol ő megfordult, ott a jó kedv uralkodott; ha pedig betegeskedett, szeszélyes ötleteivel hahotára fakasztotta a zászlóalj búskomor ezredorvosát Venturini Józsefet a vények megirása közben. Ha ezenfölül még megemlitem hogy Fratelli Jenő jó és kitartó tánczos volt, valamint azt, hogy a kártyát kitünően játszotta, el lehet képzelni hogy mily szivesen látták a társadalmi körökben. De még más okokból is szivesen látott volt ő sok családnál, mert sok számitó mama találkozott, ki e müvelt férfiut leánya részére szerette volna megnyerni. Csakhogy Jenő ugy tett, mintha mit sem venne észre, ő előtte eddigelé egyik nő olyan volt mint a másik — ha tudniillik mint a kettő egyenlő szépség vo't. A hölgyeknek csakis a vele született lovagiasságból udvarolt.

Hirtelen azonban J nőnél változás állott be; nyakkendő csokra ferdén állott, többé egy hölgynek sem udvarolt, barátait és a társadalmi köröket kerülte; valaminek történnie kellett és erre mindenki kiváncsi volt, mindenki róla beszélt, mig egyszerre hire futamodott, hogy Fratelli Jenő százados rangjáról leköszönt és Eszékről nyomtalanul eltünt.

Épp akkor, az 1848-ik évben megszólalt a harczi kürt riadója, a haza veszélyben forgott; a fegyverre hivás lett az általános jelszó, és egy valódi magyar hazafi sem késett szeretett hazájának szolgálatát felajánlani, hisz majd minden népesebb városon keresztül fegyveres csapatok vonultak át a táborokba.

Eszéken huzamosb idő óta az oda való rácz lakosság részéről a magyar ellenes tüntetések napi renden voltak. Ennek megfékezésére oda vezényeltetett a 13-ik számu Hunyadi-huszárezrednek egy százada, Földváry, az eszéki vár erélyes parancsnoka, egy-két bujtogatónak felakasztatásával a csendet helyre állitotta.

De térjünk vissza ama időpontra, a mikor Fratelli Jenő Eszékről eltünt. Egy elhagyott, szegényes nyomorult viskóban egy öreg embert látunk, undort keltő, visszataszitó arczczal. Mellette Milicza, észbontóan ragyogó szép leánya ült, hosszasan szemlélve egy katonatiszt arczképét, az osztrák császári hadseregből. — Milicza, utoljára mondom — szólt az öreg — ne emlitsd előttem soha többé Fratelli Jenőt, mert különben elátkozlak; ő egy alávaló . . .

— Atyám, ne illesd őt e névvel, te nem tudod mily áldozatot hozott nekünk Jenő akkor, midőn tőled kezemet kérte. Mikor te azt tőle megtagadtat azért, mivel osztrák tiszt volt, ő az általad annyira gyülölt osztrák császári katonai kötelékből kilépett — és szolgálatát felajánlá a magyar kormánynak.

— Milicza, te elvetemedett gyermek! — fakada ki az öreg — nem tudod te azt, hogy Jenő mint magyar, a szerb ügynek halálos ellensége. Inkább lássalak halva, mint egy magyar férjnek karjaiban. Te egy szerb nő, és én a szerb propagandának elnöke . . .

— Az Istenért atyám, hallgass a propagandával . . . — Alig ejté ki e vészterhes szavakat, midőn hirtelen sietős léptek hallatszottak, az ajtó föltárult, és azon Földváry várparancsnok segédtisztje, Harczfy hadnagy fegyveres honvédek kiséretében belépett, mire Milicza, mi jót sem sejtve, ájulásba esett.

Harczfy hadnagy pedig oda lépett az öreg elé e szavakkal: Vukajlotinovits, te mint a szerb propagandának elnöke a törvény nevében foglyom vagy; kövess! Vukajlotinovits azonban kinagadta hirtelen tüszőjéből handzsárját, és vele Harczfy hadnagyot sulyosan megsebesitette. A fegyveres kiséret tisztjét veszélyben látva, szuronyaikkal ledöfték Vukajlotinovicsot, ki halva összerogyott.

Junius 2-ka volt. A szélvihar Eszék város utczáin tombolt; a villám a koromsötét éjszakát bevilágitotta; a mennydörgés úgy csapkodott, mintha 100 üreg ágyu ércz hangja dörögné az utolsó itéletet. Mindenki e rémséges viharos sötét éjszakáu födél alá vonult. E

szintén igen szép eredményeket érhetünk el, a mire szórványosan máris konstatálhatjuk az örvendetes lendületet. De ez még csak kezdet; s meg vagyunk róla győződve, hogy ugy a csemegeszőlő, mint a bortermeléssel kellő szakavatottság és kitartó szorgalom mellett igen szép eredményeket érhetünk el, annál is inkább, mivel a csemegeszőlő iránt a külföldi kereslet évről-évre határozott emelkedést mutat.

Számos más kisebb-nagyobb termelési ágat nevezhetnénk még meg — nem is szólva a gazdasági és házi ipar szintén figyelemre méltó sokféle ágazatáról — a melyekkel kisebb területi földbirtokon is jelentékeny jövedelmezőséget lehet biztositani. Azonban csak utalni kivántunk a gazdasági fejlődés ezen néhány tényezőjére, mert épen itt van az ideje annak, hogy az ezekre vonatkozó előmunkálatokat és telepitéseket az ősz és tél folyamán megtegyük, hogy aztán az ébredő tavaszszal uj erővel, kitartó szorgalommal fogjunk hozzá mindazon munkálatokhoz, a melyek végeredményükben az egyéni és nemzeti jólét megteremtését hivatvák biztositani. (S.)

Helyi és vidéki hirek.

— **Városi közgyülés.** A mult csütörtöki közgyülés habár ennek legelső tárgyát a város jövő évi költségelőirányzata képezte, nem sok képviselőt vonzott a tárgyalási terembe. Ha az ott jelenlevők számát huszra veszszük, kimeritettük a számát annak a 68 városi atyának, kikre a törvény és egyesek bizalma azt a jogot és kötelességet rótta, hogy a város ügyeinek elintézésében befolyjanak. Még jó hogy e kis csapat végig harczolta a gyülés tárgysorozatát és nem találkoztak szökevények, kik kivéve a maguk részét, hátat szoktak forditani az őket nem érdeklő ügyeknek. De térjünk a dologra. A jövő évi városi költségelőirányzat tárgyalásánál egyben-másban fölvilágositást kér és kap Turcsány Lajos, mire a képviselő-testület megszavazza az előirányzatot. — A sopronmegyei marhavész alkalmával a városnál fölmerült költségek megtéritése iránt lépések tétetvén, a megye közigazgatási bizottsága is elutasitotta a várost, miro a közgyülés az iratokat a jogügyi bizottságnak adja ki véleményadás végett. — Vidt Géza Lajos képviselőnek nem régiben beadott inditványára, melylyel a város némely tisztviselőjének természetben kiszolgáltatandó lakást vél megszavazni, a kiküldött bizottság azt javásolja, hogy a dolog czélhoz nem vezetne és azért elejtendőnek véli. A közgyülés az inditványt elejti. — A pogányi utra vonatkozólag, miután az csak kis részben érinti a város területét és tisztán dülő-út, a város nem akar határozatot hozni, mert az a dülőbirtokosok magánügyét képezi. — Özv. Angyal Antalné segély iránti kérése azzal nyer megoldást, hogy a képviselő-testület a munkaképtelen nőnek egyelőre havi 3 frtnyi segélyösszeget utalványoz ki a városi házipénztárból. — A városi önkormányzati szabályrendelet 22. §-ára (a napidijak szabályozására nézve) uj tervezet állapittatott meg, mely helybenhagyás végett felsőbb helyre lesz küldendő. — Az ebtartási dij után befolyt jövedelemből $^1/_3$ részt a helybeli turista-egyesületnek szavaz meg a képviselő-testület, hogy az azt a város határán belül szépitészeti czélra forditsa. — Ecker József tanoncz, városi árva ruházatára nézve akként történik intézkedés, hogy a közgyám a szükséges ruhadarabok beszerzésére felhatalmaztatván, a számlák polgármester urhoz lesznek benyujtandók. — Tuczentaller Lajos számvevőnek lemondása nem fogadtatott el, hanem egyhangulag hozott határozattal föl lesz kérve, hogy a város szolgálatában továbbra is megmaradjon. — A tűzrendézetet illetőleg a miniszter utasitásához képest módosittatni fog a tűzrendőri szabályrendelet és az felsőbb helyre lesz beterjesztve megerősités végett.

— **Mérges ősz.** Az időjárás a hó elején oly hirtelen változott hidegre, hogy az emberek a felöltő helyett egyszerre a téli kabátot szedték elő és fűtéshez láttak. Megéreztük az időváltozást különösen mi kőszegiek, kik egy kabátban gyönyörködtünk még a fák üde zöldjén, holott egyebütt már javában szinét változtatta és hullott a falevél. Most majd nálunk is más képet ölt a természet, megfesti azt a telnek beiliő hideg és hó. Beköszöntőnek szerdán gyengén mutatkozott, de már csütörtökön neki bátorodott és esett nagy pelyhekben. Nyoma, persze, még sem maradt.

— **A szüret eredménye.** A szüret e hó 16-án kezdődvén, elejénte szép meleg időben folyt; a mult hét eleje óta azonban fagyos kézzel szedték a fürtöket ugy, hogy mindenki iparkodott hordóba juthatni termését, mely reményen felüli lévén, sokakat készületlenül talált. A mustot most már 15 krtól fölfelé veszik és annyi a jelentkező vevő, a mennyi már évek óta nem volt. Hiába, sok már a phylloxera pusztitotta szőlő!

— **Megőrült.** Egy helybeli polgáron, Prenner Sándor kéményseprő-mesteren, már régebben mutatkoztak a téboly félreérthetlen jelei. Az utóbbi napokban a szerencsétlen ember baja annyira fokozódott, hogy viselkedésével családját, melyet különben mindig szeretett, és a közelébe jövőket a legnagyobb veszélylyel fenyegette. Azért elhelyezése iránt kellett gondoskodni, mivégből e hó 22-én elszállitották a budapesti országos tébolydába.

— **Októberi vásár.** Ez az októberi vásár csak felülmulja többi pajtásait mindig. Ezuttal is csak jót lehet róla konstatálnunk, habár az idő az ő télies mivoltával nagyot csappantott rajta. Sietlek is az emberek a ruhás bódékba és csizmadiasátrak alá, hogy beszerezzék a melegebb ruhanemüeket; intette őket az idő. A marhavásáron is szépen fordult a jószág. Felhajtottak 1208 drb. szarvasmarhát és 227 drb. lovat. Eladtak ezekből 668 drb. szarvasmarhát és 204 drb lovat. Mindig szép eredmény arra, hogy az októberi vásárt jónak mondhassuk.

— **A honvédek köszönete.** A 18. honvéd-gyalogezred mult szeptember havában Kőszegen való tartózkodása alatt oly kitüntetően fogadtatott a város hatósága és lakossága által, hogy a derék ezredparancsnok az ezred távozása alkalmával inditattva érezte magát ezért irásban is köszönetet mondani. A köszönőirat, melyet polgármester ur a csütörtöki képviselő-testületi ülés elé terjesztett, egész terjedelmében következőleg hangzik:

Magy. kir. 18. honvéd gyalogezred parancsnokság.

2344. szám.

Tekintetes polgármester ur! Midőn a m. kir. soproni 18. honvéd-gyalogezred Kőszeg szab. kir. város falai elé megérkezett, ezen ős város páratlan vendégszerető lakossága által kiváló szivélyességgel ünnepélyesen fogadtatott, mely alkalomnál Kőszeg szab. kir. város lakossága arról tett tanuságot, hogy a m. kir. soproni 18. honvéd-gyalogezrednek hivatásszerü kiképeztetésében a munka és fáradság közepette Kőszeg szab. kir. város falai között eltöltendő napjait szivélyes vendégszeretete stb. által lehetőleg felélénkiteni, az ezrednek elhelyezése és élelmeztetése körül esetleg beálló nehézségeket elháritani, végre a polgársággal való jó egyetértés létrehozásában és fentartásában hathatós segédkezet fog nyujtani. — Mindezen fentebb felhozott következtetés valóban a legfényesebben igazolta magát, mert az ezred rövid itt tartózkodásának ideje alatt magát igazán jól érezte, miután itt tartózkodásának ideje alatt semmiféle surlódásra vagy panaszra ok fel nem merült, és most, midőn felsőbb rendelet folytán hivatásszerü kiképeztetését folytatandó Kőszeg szab. kir. városból eltávozik, legyen meggyőződve Tekintességed, hogy az ezrednek minden egyes tagja csakis jó emléket visz el magával. Midőn ez alkalommal ama szivélyes fogadtatásért, valamint azon vendégszeretetért, melyet Kőszeg szab. kir. város igen tisztelt lakossága a m. kir. soproni 18. honvéd-gyalogezred minden egyes tagja irányában nyujtatt, a legfelsőbb szolgálat, valamint a m. kir. soproni 18. honvéd-gyalogezred tisztikara és legénysége nevében ezennel legmelegebb köszönetemet kijelentem, kérem Tekinetességedet, miszerint a m. kir. 18. honvéd-gyalogezrednek ezen köszönetnyilvánitását Kőszeg szab. kir. város lakosságának megfelelőleg tudomására hozni sziveskednék. Mely után maradtam Tekintetességednek Kőszeg, 1890. szept. 13.

Oberkamp s. k.,
ezredes, ezredparancsnok.

— **Feldölt borosszekér.** Vigan fütyürészve és ostorát pattoktatva jött le a *meszes gödör* nevü szőlők felől a minap egy ökrös fuvaros teli hordóval a szekerén. Az volt a szerencsétlensége, hogy nem csak szekere volt megrakva az édes mustot tartalmazó hordóval, hanem kedves maga is felrakódott amugy isten-igazában. És ebben az állapodban ügyetlenebb volt a szekere elé fogott kétcsülkösöknél, rosszul vezetvén a *Csákót* meg a *Szilajt*, minek folytán a szekér is elvesztette az egyensulyt és felborult. A gazda kijózanodva, szekere pedig üresen érkezett be a városba.

— **Hidjavitás.** A Szent-János hidjánál nagyobb mérvü biztositási munkálatokat teljesit a város. A hid kőoszlopait és a zugógátat kijavittatta. Ha kiépül a soproni vasut, megeshetik még, hogy Szent Jánost is megtisztelik egy — vashiddal.

— **A városház-téren álló** régi kut a mult héten csaknem teljesen felmondta a szolgálatot. Egymásután romlott el két szivattyuja, ugy, hogy csak egy torkán át adta ki a tartalmát a konyha-nimfák nem csekély örömére, akik vesztegelni levén kénytelenek a kut tájékán, bőven fogadhatták a Joska- és Jancsiek udvariásait. Mondják, hogy azért futott el a napokban annyi lej és husos leves a belvárosi házak tűzhelyein.

— **Ruhát a szegény gyermekeknek!** Hirtelen fordult az idő, a kellemes őszi napokat minden átmenet nelkül

---

sötet viharos éjszakán a legnagyobb csendben bevonult Eszekre a 13. számu huszárezrednek egy százada.

Vizsgáljuk meg közelebbről e század parancsnokát, ki szürke köpenyében erősen meghuzódott és igy dacolt a tomboló elemeknek, méla de erélyes hangon osztá parancsait századának s avval azután elvonult egyedül hü katonaszolgája, Jóska által kisérve. Egy roskadozó viskó előtt hirtelen mindketten megálltak; a lovak kantárszárait átvette Jóska; a század parancsnoka felrántotta a viskó ajtaját és belépett. De mit látott oda bennt? Vukajlotinovicsot és Milicza leányát halva a földön elterülve.

A kapitány kétségbeesése megrenditő volt, aligalig birt fájdalmával, és már azon a ponton állott, hogy az övéből előrántott pisztolyával véget vessen életének; utoljára borult le Miliczához, és a kedves halottat átölelte. De mi történik? Ölelés közben Milicza alig észrevehetően felsohajtott és szemeit felnyitva Jenőt, a mellette térdeplő kapitányt felismerve, fölkiálta: „Te itt!“ és ujra önkivületbe esett.

Tratelli Jenő vigasztalhatlan volt. Milicza megmentésére minden lehetőt elkövetett és saját lakására szállittatta, hogy magaápolhassa; Milicza atyját, Vukajlotinovicsot pedig eltemettette.

Milicza nem sokára felgyógyult, mig ellenben Jenő napról-napra hervadozott és a mely napon Milicza betegágyát elhagyta, ugyan az napon Jenőnek kellett azt elfoglalnia. Az orvosok élete megmentéséhez nem biztak és csakis véletlen, erős megrázkodtatáshoz kötötték. Ez eset nem is várakoztatott magára soká. Jellachich megjelent — és az eszéki vár ütegei által derekasan üdvözöltetett. Az ágyúk fülsüketitő bömbölése Jenő bátor lelkületére hatott és rohamosan fölgyógyult.

Jenő felgyógyulásával 8 nap mulva a talány meg volt fejtve, a mi fölött az eszéki kávénénikék fejöket törték azon viselkedése fölött, hogy mint osztrák császári katonatiszt, miért lépett ki onnan — és még jobban csodálták fejöket, midőn tudomásukra jutott, hogy Tratelli Jenő mint a magyar hadsereg tisztje Miliczát, egy pártütő szerb leányát nőül veszi. De mit törődött evvel a szerelmes pár?! Jenőnek felgyógyulása után 15 napra a tábori lelkész előtt esküdtek egymásnak örök hűségét, és lett belőlük boldog házaspár. Az uj házaspár azon hitben volt, ha bár nem is csendben, de a téli hadjárat sanyargatásaitól mentve maradnak, és kényelmes téli szállásukon a boldog mézes heteket élvezhetik.

De a sors könyvében az ellenkező volt bejegyezve. Eszék várát az ellenfél körülzárolta és hat heti körülzárolás után 1848. évi decze ber 29-én Földváry várparancsnok átadta az osztráknak oly kikötéssel, hogy a vár őrsége fegyver nélkül szabadon kivonulhat, a legközelebbi magyar táborba. Igy jutott tehát vissza Tratelli Jenő kapitány nejével, kit napról-napra jobban megszeretett, hisz meg volt róla győződve, hogy Milicza csak is őt egyedül szereti, hiven, igazán, hisz ezt nekie naponta ezer meg ezer csüvel fogadta. — Hanem Milicza még sem érdemelte meg a benne helyzett bizalmat.

1849. évi január 7-én hideg napra virradtunk. Debreczen város utczáin az éjszaki szél süvöltött, és az emberek arczához vágta a havat, egy szóval, olyan volt az idő, hogy a kutyát is bennt tartották; iparkodott is mindenki meleg szobába jutni. A magyar hadsereg Debreczenben időző tisztjei vig kedélylyel ültek vidám poharazás között a „bika“ vendéglő termeiben; mellettem jobb kéz felül ezredesem ült, bal kéz felül pedig egy Hunyady-huszárezredbeli kapitány, búskomor szenvedő arczczal, mellét a másodosztályu magyar hadi érdemjel diszitette; az ajtó föltárult és azon szivélyes köszöntéssel belépett Gerlay Lajos Hunyady-huszárhadnagy és egyenesen a mellettem ülő búskomor szomszédomhoz közeledett, kit nekünk mint Tratelli Jenő kapitányt mutatott be, és éppen átakarta ölelni, de erre a jelenet váratlanul megváltozott.

Tratelli Jenő kapitány maga alól a széket kirántotta és Gerlay hadnagytól kikért magának minden bizalmaskodást, azután hozzám fordult azon kéréssel, hogy őt holnap reggeli 7 órakor szállásán felkeressem, és avval elment. Erre az általános közlerültséget egy nyomasztó érzület váltotta fel és a társaság csakhamar feloszlott. Szörnyen hatott különösen rám az inczidens, ki az ügy elintézésében is részvevő valék. Nyugtalanul töltött éjszaka után reggel pontban 7 órakor Tratelli Jenő kapitány lakásán megjelentem, kinél már századom kapitányát Helmeczy barátomat találtam; de alig hittem szemeimnek, midőn a szobában egy csinos, kis barna hölgyet, szikrázó szép szemekkel és holló fekete dús hajzattal Tratelli gúnymosolylyal mint kedves nejét Miliczát mutatta be. Észrevettem azonnal, hogy reám várakoztak. Megreggeliztünk s azután Jenő, Helmeczyt és engemet a szomszéd szobába vezetett, melynek ajtaját maga után kulcscsal reánk zárta és mi megütközve kérdeztük tőle, hogy mit jelentsen ez? Válasz helyett egy rózsaszinü illatos levélkét adott által nekem e szavakkal: „Olvasd el fennhangon“. A levélke czimezve volt Gerlay Lajos hadnagyhoz, következő beltartalommal:

Kedves Lajosom!

„Tegnap vette férjem a hadügyminiszter rendeletét illetve parancsát, hogy január 10-én századával Debreczenből induljon utnak a tiszai hadsereghez Damjanich táborába szolgálat tétel végett. — Jelentsd magadat betegnek és — óhajod most teljesülni fog; előérzetem súgja, hogy Jenő a csatatéren el fog esni, és én e súlyos nyügtől szabadulok, a mikor azután a te kedves karjaidban minden eddigi szenvedéseimet el fogom felejteni. — E soraimat ovatosságból égesd el, mint én a tieidet — hogy ne lehessenek árulóink. — Ölel és csókol százszor a te forrón szerető

Miliczád.“

E sorok elolvasása után tudtuk lovagias kötelességünket — és bajtársi szolgálatunkat egész készséggel felajánlottuk Tratelli Jenő bajtársunknak és azonnal Gerlay Lajos hadnagyot kerestük fel, lovagias elégtétel kérése végett, ki megnevezvén segédjeit, azokkal megállapodtunk, hogy a felek pisztolyra fognak kiállani a derecske-debreczem határdombnál.

(Vége következik.)

dermesztő hideg váltotta fel és sok szegény gyermeket meglepett szegényes vékony ruhájában. Fázva huzódnak meg azok fűtetlen szobában és nem járhatnak el az iskolába sem. Hogy mily nagy számmal élnek szegények közöttünk, s hogy hány gyermek van, ki ruha hiányában marad távol az iskolától, leginkább azok tudják, akik a néppel sürübben érintkeznek s az iskolákban gyakrabban megfordulnak. Elismerjük, hogy sokat tesz nálunk a jótékonyság gyakorlásában, nevezetesen a gyermekeknek ruhával való ellátásban két nő-egyesületünk; de az mind kevés a sok mezitelennek és késői is, mert csak a kis Jézus szokott egyet-mást hozni. Pedig hány családnál hányotódik az ócska ruha; hány ember adogatja el csak pár krajczáron elviselt ruhadarabjait a nyerészkedő házalónak!? Mennyire takarná és melegitené az tagjait a szegény iskolásgyermeknek és mennyi hálával telnék meg szegény szive a jótékony adakozó iránt!? De azt mondhatná valaki: én szivesen adnék, csakhogy az adakozást nem tartom eszemben és nem tudom kinek szolgáltassam ki elrongyolt vagy kopott ruháimat. Igaz, azért nyujtsunk neki alkalmat és szervezkedjünk, tegyük fel, r o n g y o s e g y l e t czim alatt. Ilyen egyesület minden megerőltetés és érzékeny áldozatok nélkül hozhatunk létre; az csupán jóakaratunkat fogná igénybe venni és vele mégis a legnagyobb jótéteményt gyakorolhatjuk.

— **Tüzoltó szövetkezet.** A Vasvármegye tűzoltóegyesületei által ala itott s z ö v e t s é g Reiszig Ede alispán ur elnöklete alatt e hó 16-án alakuló gyülését tartván, elnökül Reiszig Ede, a megye alispánját, jegyzővé Barabás István vasvári főtanitót és pénztárossá Bertány Samu aranymüvest választotta. A választmányi tagok: Szegedy György kamarás, Batthyány Károly gróf, V e g h Endre, Chernel Antal, Legáth Kálmán apát, K ó s a Gusztáv, Hám Gyula dr., Schaffer Imre, de Rivo Károly és Raffensberger Ignácz. A k ő s z e g i járás felügyelői Szerdahelyi Antal, Ruprecht Tasziló és Graf Adolf, tehát e g y kőszegi sem, mert a szövetségi üléstől szépen távol maradtunk.

— **Sopron uj parancsnoka,** estei Ferencz F e r d i n a n d főherczeg, többek értesülése szerint november hó 1-én megy Sopronba, hol a huszárezred parancsnokságát átvéve állandóan fog tartózkodni.

— **Pártgyülés.** A vasvármegyei függetlenségi párt a mult vasárnapon Szombathelyen közgyülést tartott, melyen kormánypárti lapok szerint alig 100, ellenzéki lapok szerint pedig 5—600 választó jelent meg. A képviselők közől megjelent a gyülésen P á z m á n d y Dénes, T u l o k Benő és U d v a r y Ferencz. Pázmándy Dénes lemondott a pártelnökségről és a párt járásonként ujra fog szervezkedni, hogy azután egy ujonan összehivandó közgyülésen végérvényesen határozhasson.

— **Jubileum.** K o s s o w Béla soproni kath. képezdei igazgatónak 25 éves tanitói jubileumát volt tanitványai legközelebb meg akarják ünnepelni s ez ü-yben Mosony- és Sopronmegye tanitói mozgalmat inditottak meg.

— **A philloxera terjedése.** A Füles község határában lévő szőlőhegyben e hónap 14-én a phylloxera bizottság által tartott vizsgálat alkalmával a phylloxera terjedése megállapittatott.

— **Vasut megnyitás.** A 121·5 kilométer hosszu ukk-csáktornyai helyi érdekü vasut f. hó 19-én ünnepélyesen megnyittatott. A vonal mentén az állomási épületek fel voltak diszitve s az első vonattal szépszámu közönség utazott végig ez uj közlekedési vonalon, melyen ezentul a végpontok között naponként két vonat fog közlekedni. Az ünnepélyes megnyitáson ott volt Baross Gábor kereskedelmi miniszter is, kit a megye fő- és alispánja küldöttség élén Kis-Czellben fogadott.

— **Váradi Antal Sopronban.** V á r a d i Antal dr., mint a soproni irodalmi és művészeti kör vendége e hó 17-én érkezett Sopronba, hol szombaton estélyt rendeztek. A tapintatosan összeállitott programmot a zeneegyesület női kara nyitotta meg és ugyancsak ennek vegyes kara szerepelt a 4. pontban is. Ezután következett Váradi felolvasása, melylyel a soproni előkelő közönséget egészen meghóditotta. A felolvasást M a k k a i Béla művészi hegedüjátéka követte s a tárgysorozatot V o j t h ó Pál nagy hatást keltő szavalata zárta be. A soproniak most sokat beszélnek Váradi kedves jelenségéről és irodalmi tevékeny munkásságáról.

— **Balaton-Füredről** irja a *V. F. Hirlap* tudósitója: Elpusztultak az összes szőllőhegyek. A védekezés egyetlen módjáról, a kisérletezés stádiumában álló amerikai fajok vegetációjáról és viselkedéséről még nem irhatok, nehogy elhamarkodásommal esetleg kárt tegyek másoknak, reményt támasztván olyan faj irányában, mely később nem bizonyul ellenállónak. A Balaton felső partja mentében Kenesétől kezdve Balaton-Füredig elpusztultak a szőlők egészen. Aszófőtől Akaliig a végvonaglás stádiumában állanak. Zánka és Szepezdtől kezdve Keszthelyik még lesz közép termésü szüret. A minőségről még nem lehet szólni, mert a nyári tropikus hőség nagyon elszoritotta a szőlőszemek fejlődését. A szeptemberi hü-, de kevés az eső és a folytonos szeles időjárás miatt éjjeli harmatok sem képződhetvén, a fejlődés csak lassan halad előre. A kitünő bort termő fülöpi, kis-örsi és ábrahámi hegyek még szépen zöldelnek, de a filloxera-foltok már messziről feltünők. Hát még ha a Badacsonyt nézzük a Balatonról, a Balatonnak ezt az igazgyöngyét, összeszorul a szív, látva a pusztulás előpostáit: a foltokat. A pusztulás lassan halad előre, mert talaja laza, homokos, csak itt-ott agyagos, azért itt a szénkénegezés legnagyobb részben alkalmazható lesz, ha el nem késnek vele. Az asztali borszőlőt Badacsonyban nagy menyiségben értékesitik, 20—25 kr. kilonként. Deveczerbe szállitják vasutra a kereskedők s onnan továbbitják külföldre. Nagy elvétve amerikai vesszö-ültetvényt is lehet látni, mint az előlátás dicséretes jelét, nem ugy mint az az atyánkfia, kitől szomszédja nem rég jó áron meg akarta venni szőlőbirtokát s azt válaszolta: „De ha bankóval rakja körül az ur szőlőmet, még se adom azért se.“ Bizonyosan nem hiszi azt, hogy alig 3—4 év leforgása alatt értéktelenné lesz szőlőbirtoka.

— **A stabil gőzgépkezelők tanfolyama** az állami közép-ipariskolában (Budapest, VIII. ker. Nepszinházutcza 8. sz.) november 3-án nyilik meg s deczember hó végéig tart. A beiratások f. hó 30-án kezdődnek. Tanulókul felvétetnek a 18. életévöket betöltött, irni, olvasni tudó lakatosok, kovácsok s a különböző géppgyárak főbb munkásai, a kik a fütők és a locomobilkezelők tanfolyamát már elvégezték. A felvételhez szükséges irományok: erkölcsi bizonyitvány és munkakönyv vagy munkabizonyitvány. A tandij 5 forint.

Vegyes hirek.

— **Gazdasági.** Az országos magyar gazd. egyesület hétfőn tartott választmányi ülésén Dessewffy Aurél gróf elnök sajnálattal bejelentette, hogy Egan Ede vál. tag megvált a ministeriumban viselt állásától és Németországba költözött. Egan azonban továbbra is megmarad választmányi tagnak, s az igazgató választmány reményli, hogy ezentul is szemei előtt fogja tartani az egyesület érdekeit. — Olvastatott a veszprémmegyei gazd. egyesület felirata a ministeriumhoz, hogy a közönséges, legin.ább az alsó nóposztály körében használatban levő könnyen gyuló gyufák bizonyos záros határidő alatt kitiltassanak a forgalomból. E könnyen gyuló gyufák okozzák hazánkban a gyakori tűzesetek nagy részének keletkezését A választmány a felterjesztést pártolja.

— **A nőkérdés gyakorlati megoldása,** mely általános utánzást érdemel, olvasható egy amerikai lapban. E szerint nevada állam törvénynozó testületének egyik összejövtele alkalmával, Kittrell Hortenzia kisasszony Virginia városából e testület másodtitkárául választatott. Walsh Henrik első titkár tiltakozást adott be ez ellen; minthogy egy nő jelenlétét az ő hivatalában, nemcsak illetlennek tekintette, de egyszersmind kellemetlennek s reá nézve zavarónak mondotta. Kittrell kisasszonyt mindennek daczára megtartották hivatalában s amint most kitünik, már az első ülésszak elegendő volt reá, hogy meggyőzze Walsh urat előitélete alaptalanságáról. Kittrel Kisasszony épen a napokban lett — Walshné asszonynyá.

— **A vetések állása** okt. hó 15-től 18-ig a földmüvelési minisztériumhoz beérkezett jelentések alapján a következő volt: Az országszerte már csaknem hónapok óta uralkodó száraz időjárás az ősziek betakaritása és a szüretre nézve kedvező ugyan, de a szántás és vetésre kedvezőtlen. A szántóföld annyira kemény, hogy az elvetett mag sem kelhet ki s ha ki is ke'l a vetés, többnyire sok kivánni valót hágy maga után; a ki nem kelt mag egy részét a nagy mérvben elszaporodott férgek és egerek megtizedelték. Általában, hogy a növényzet fejlődni képes legyen országos esőre van szükség; itt-ott, Vas-, Bács- és Pestvármegye némely részéből kisebb-nagyobbmérvü esőzéseket jelentenek. A tengeri törésével többnyire készen vannak, az eredmény különböző; helyenkint jó közép és közép, másutt nem kielégitő, minőségileg átlag jó középszerü. — Burgonya többnyire nem felelt meg a várakozásnak; minőségileg bár tulnyomólag középszerü, néhol panaszkodnak, hogy rothad. A cukort és takarmányrépát sem sikerült, egyik épp ugy, mint a másik, csak gyengén fizetett; minőségileg különböző az eredmény, a cukorrepáé kielégitő és jó, ellenben a takarmányrépáé helylyel-közzel közép, néhol gyenge középen aluli. A szőlő szüret nagyobbára befejeztetett; termés eredmény vidékenkint sőt járásonkint is igen változó, helyenkint gyenge és közép, néhol jó közép mig országos átlagban gyenge közép; a mi a minőséget illeti, az tulnyomólag jónak, sőt egyes vármegyékben kitünőnek jeleztetik, kivételt képeznek csupán az erdélyi vármegyék, itt több helyen van rossz, mint jó minőség.

— **Dr. Rosas életbalzsamát** semmifele praeparatum nem mulhatja fölül, mert hivatása alapul a gyomorbajok minden nemeinek sikeres gyógyitásában. Kapható Fragner B. gyógyszertárában Prágában és minden jelesebb patikában.

Közgazdaság.

Az okszerü baromfitenyésztés ügyének akadályai.

Nem mindegyikről szólunk, hanem csak a legfőbbekről, melyek legyőzése nélkül, tovább nem mehetünk.

Legégetőbb szükség: a kellő szakismeret terjesztése s a jelenleginél nagyobb mennyiségü és olcsóbb nemes tenyészanyagról gondoskodni.

Ezen két bajon kell segiteni, ha haladni akarunk!

A szakismeret terjesztését két féle uton érhetjük el: előadások és népszerüen irt, lehetőleg olcsó szakmüvek kiadása által.

Egy jól átgondolt, kellő élénkség és lelkesedéstől áthatott szakszerü előadás igen sok embert nyer meg a már természeténél fogva is kapós ügynek; egy jó szakkönyv mindég és mindenben kéznél levő tanácsadója a tenyésztőnek.

Hogy kellő módon a közönség figyelmét és érdeklődését igen könnyü a baromfitenyésztésre irányitani, ezt a lefolyt évben nemcsak mi, hanem a t. olvasóink is tapasztalhatták. Debreczen és az ottani egyesület, példa erre, ezt követte volna az ország még számos városa is, ha ilyen előadásokat többet is lehetett volna tartani. Hogy lapunk eddig mily szolgálatot tett az ügynek, azt hisszük mondanunk sem kell. Hol állott baromfitenyésztésünk ezelőtt öt évvel, és hol van most? Hány tenyésztő volt akkor és hány van ma? Volt-e akkor valakinek haszna a baromfitenyésztésből és minő van most? Igaz ugyan, hogy még igen sok a tenni való, de legalább reményünk lehet az eredményre, mert a legjobb uton haladunk.

Hogy a szó és irásnak teljes eredménye csak akkor lehet, ha az ügy iránt érdeklődni kezdőket jutányosabb áron tenyész-anyaggal is ellátjuk, az már bizonyos. Mit ér a szó és betü, ha az a gyakorlatban egy igen fontos ok miatt, a tenyészanyag hiányában át nem ültethető, pedig az okszerü baromfitenyésztés egyik főtényezője a jó tenyészanyag. Ez eddig igen korlátolt mennyiségü és magas áru volt, ugy hogy bizony jobb fajtákhoz eddig csak drága pénzen juthatott az ember és igy az okszerüség, miután az költséges dolog volt — csak a vagyonosabb osztályban terjedhetett, itt is azonban csak igen lassan, mert a szakismeret hiányossága miatt a szaporodás gyengén ment.

Mindezen bajokon nézetünk szerint csak állami beavatkozás segithet. Egyes embernek csupa lelkesedésből, országos költséget teljesiteni először nem lehetséges, de legtöbb esetben hátadatlan dolog is, mert drága pénzen és nagy fáradsággal elért eredményeit, sokan megirigyelve szereplési viszketegnek nevezik és mindenfele érdekkel kötik össze. Az államnak legelső teendője volna egy országos baromfitenyésztési felügyelőt kinevezni, ki az egész ügyet az országban ellátná. Egynél azonban nem többet, mert több ember különféle képen gondolkoznék és járna el, ami az ügynek csak kárára történnék.

De nincs is szükség egynél több emberre, mert mint tapasztaltuk eddig is egy ember végezte az egész országban az összes baromfitenyésztési ügyeket, s hogy azok nem rosszul haladtak, bizonyitja a jelen eredményei. De ha szükség volna is több emberre, ugyan hol vennök azokat? Pályázó akadna elég, de megfelelő nagyon kevés.

Ha én volnék a földmivelési miniszter, következőleg fognék az okszerű baromfitenyésztés terjesztéséhez. Mindenek előtt kineveznék egy baromfitenyésztési felügyelőt, ezt kiküldeném először is egy kis körutra Franczia, Olasz és Angolországba, hogy ott baromfitenyésztési tanulmányokat tegyen, mire ez az ember visszakerült egész beható jelentést tétetnék magammak a látott és tapasztaltak felől s csak ekkor fognék a dologhoz, melyet ugy kezdenék, hogy egy személye s elnökletem alatt tartott anketten megállapittatván az általános tenyésztésre ajánlatos fajtákat és ezek nagyban való szaporitására itt a főváros közelében egy állami vagy államilag segélyezett baromfitelepen tenyésztdet létesitenék, honnan azokat önkezelési áron vagy később meghatározott más módokon bocsátanám a tenyésztők rendelkezésére.

Az országos baromfitenyésztési felügyelőnek tenném azután kötelességévé, hogy az ügy iránt az érdeklődést felköltse és fejleszsze, tartson szakszerü vándor előadásokat, alakitson minden megyében megyei baromfitenyésztési egyesületeket, vezesse az állami tojástenyészdéjét, rendeztessen baromfikiállitásokat, inditsa meg a rendes kivitelt, egyszóval csináljon tenyésztőt és keressen minél jobb piaczot.

Ami a baromfi-ragályok terjedését illeti, arra csak azt mondhatjuk, hogy azok a szaktudás terjedésével, mindég kevesbedni fognak, s ha az állattenyésztés más ágainak óvintézkedéseit a baromfiakra is kifogjuk terjeszteni, biztosak lehetünk a baromfi-dög lényeges redukálása felől.

Ami az országos baromfitenyésztési felügyelő személyét illeti én következő tulajdonokkal felruházott embert keresnék: mindenek előtt szakértő elméleti és gyakorlatilag képzett tenyésztőt, 35 évesnél fiatalabbat, hogy ruganyos legyen és hamar ki ne fáradjon, olyant, ki valódi lelkesedéssel viseltetik az ügy iránt, nem érdek vadász, beszélni és imponálni tud, fáradhatatlan és van benne nemes ambitió, nem szerelmes bizonyos felszeg ideákban.

Ha nem igy járunk el és nem fogjuk ezeket szem előtt tartani, eddigi gyakorlatainkból okulva biztosithatjuk tenyésztőinket, hogy minden eddigi fáradozásainkat és szép jövőnk dugába dől.

A mily lelkesedéssel fogjuk a megfelelő intézkedéseket üdvözölni, éppen oly lesujtó lesz reánk nézve ha nem az fog történni, amit a megteremtett alap természetes következményei igényelnek.

Mi eddig megtettük a magunkét, most forduló pont van kilátásban — a többi a jövőé!

„(Házi Szárnyasaink“ czimü lap utolsó számából.)

Szerkesztői üzenetek.

K. S. J. Budapest. Küldeményét szives köszönettel vettük és kivánságainak megfelelően fogunk eljárni. Az igértekre számitva küldjük k. üdvözletünket. — **F. R. Szombathely.** Hát még mit nem! Önnek szörnyü furcsa fogalmai vannak az ujságirói kötelességekről. Nem vállalkozunk rá. Próbálkozzék német-éknél, talán azok lépre mennek. — **T. L. Hegyesd.** Az előljáró fölött a halálositélet tegnap kimondatott. Jövő pentekre boncasztalra kerülhet. Levélileg többet. Mindnyájunktól üdvözlet! — **W. E. A.-R.** Nem szabad olyanokat hangoztatni és inkább alkalmazkodni az adott viszonyokhoz. Ma ujabb küldemény megy attól, aki téged annyira szeret. Béke veled!

Piaczi-árak

1890. évi oktober hó 25-éről.

Buza	100 kilo idei	7	frt.	40	krtól	7	frt. 60	kr-ig
Rozs	„ . .	6	„	50	„	7	„ —	„
Árpa	„ . .	6	„	80	„	7	„ 50	„
Kukoricza	„ idei	6	„	20	„	6	„ 40	„
Kukoricza	„ tavali	7	„	50	„	7	„ 60	„
Zab	„	6	„	40	„	6	„ 75	„

		frt.	kr.		frt.	kr.
Buzaliszt I.	100 kilo	15	30	100 kilo burgonya	1	70
„ II.	„	15	—	Marhahus . 1 kilo	—	48
Rozsliszt I.	„	13	40	Marha zsir	1	10
„ II.	„	12	-	Disznóhus . „	—	56
Buzakorpa	. „	4	—	„ zsir . „	—	68
Rozs „	. „	4	75	Borjuhus . „	—	60
Kölesmása	. „	11	--	Birkahus . „	—	40
Dara	. . „	17	—	1 méteröl bükkfa	13	50
Árpa dara	. „	8	—	„ „ dorong	10	--
Szena	. . „	2	52	„ tölgyfa	9	40
Szalma	. . „	1	90	„ „ dorong	7	60

Vasuti menetrend.

Klm.	Állomások.		sz. vegyes vonat II.III. oszt. kocsikkal reggel	d. u.	este.
	Budapesti idő.				
—	**Köszeg**	ind.	5^{15}	12^{04}	6^{08}
6	Lukácsháza	(m. h.)	5^{29}	12^{17}	6^{24}
12	Német-Gencs	(m. h.)	5^{46}	12^{33}	6^{41}
18	**Szombathely**	érk.	6^{01}	12^{47}	6^{56}
—	**Szombathely**	ind.	6^{45}	3^{30}	7_{15}
7	Német-Gencs	(m. h.)	7^{01}	3^{46}	7
13	Lukácsháza	(m. h.)	7^{18}	4^{03}	7^{48}
18	**Köszeg**	érk.	7^{31}	4^{16}	8^{01}

Nyilt-tér.

Hamisitott fekete selyem. Égessünk el a selyemből egy kis mintadarabkát, a melyből venni szándékozunk, s azonnal kiderül a legkisebb mérvü hamisitás is, mert ugyanis: a valódi tisztán festett selyem rögtön összefodródik s gyorsan elobban s világosbarna hamvat hagy hátra. — A hamisitott selyem (könnyen fényesedik és törik) csak lassudan ég, s jelesül „a hamis szálak“ továbbizzanak (zsufolt anyaggal lévén nehezitve) es sötétbarna hamut hagy hátra mely a valódi selyemmel ellenkezőleg nem fodródik, hanem egészen összegörbül. Továbbá a valódi selyem szétmorzsoltatva elporlódik, mig a hamisitott nem. Henneberg G. (cs. és kir. udvari szállitó) selyemgyári raktára Zürichben, valódi selyemkelméinek mintáit bárkinek is megküldi, s szállit a házhoz darab- és végszámra vám- és portómentesen.

Irodalom.

— **A „Magyar Háziasszony“** czimü, Budapesten megjelenő szépirodalmi, társadalmi és hástartási hetilap szerkesztésében változás állott be. Palágyi Lajos, az eddigi szerkesztő, más elfoglaltsága miatt visszalépett s a lap kiadojának sikerült a „Magyar Háziasszony“ szerkesztésének vezetésére Bársony Istvánt, az ösmert nevü irót megnyerni, aki mellett Szirmai Mór lesz a felelős serkesztő. Bársony neve elég biztositék arra, hogy a „Magyar Háziasszony“ ezentul jobb lesz mint valaha. Azért mi melegen ajánljuk ezt a kedvelt lapot a müvelt magyar közönség pártfogásába. Előfizetni lehet rá bármely naptól kezdve; előfizetési ára egy évre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50. Az előfizetési pénz Budapestre küldendő a „Magyar Háziasszony“ kiadóhivatalának. (VII. Erzsébetkörut 7. szám.)

— **Miss Revel**, regény, irta Cherbuliez Viktor, forditotta Ambrus Zoltán, 2 kötet ára csinos, piros vászonkötésben 1 frt. — A Singer és Wolfner-féle Egyetemes Regénytár V. évfolyama alig nyerhetett volna méltóbb befejezést, mint épen Cherbuliez emlitett regényével, mely a vállalat V. évfolyamának 17—18 kötetét képezi. — A modern franczia irók egyik legkiválóbbikának rendkivül érdekes regénye. Cherbuliez „Holdenis Meta“ czimü regényének, mely szintén az Egyetemes Regénytárban jelent meg méltó mása; csupa báj és szellem. — „Ferray Raymond abban hasonlitott a hegylakókhoz, hogy mivel őt is megcsalta az az asszony a kit szeretett, ő is embergyülölővé, vagy jobban mondva asszonygyülölővé vált s erősen föltette magában s esküdött rá hogy az ő szivét ezután asszony meghóditani nem fogja.“ És mégis meghóditotta! — meghóditotte pedig Lady Rovel-nak a leánya Miss Meg. — Es a regénynek egyszerü története, de a jelenetek és változatok oly sokaságával, a minővel csak ritkán találkozunk más regényekben. — Az „Egyetemes Regénytár“, mely felváltva majd eredeti, majd külföldi regényeket hoz, de mindig csak a legelőkelőbb és legkiválóbb iróktól, a „Miss Rovel“-el fejezte be V. évfolyamát, s a mint a kiadó bennünket értesit, a VI. évfolyamot ugyancsak a jelenkor talán legolvasottabb irójának Ohnet György-nek uj regényével „A Pierre lelke“ czimüvel kezdi meg, ezt fogják követni: Mikszáth, Beniczkyné,

P. Szathmáry K., Degré, Kazár, továbbá Feuillet, Ouida stb. legujabb müvei. — Ugy az egész vállalat mint pedig az egyes kötetet melegen ajánljuk olvasóinknak. Egy-egy kötet ára piros vászon kötésben 50 kr. „Miss Rovel“ két kötetet képezvén ára 1 frt.

Felelős szerkesztő: *Wittinger Antal.*

Kiadó-laptulajdonos: *Feigl Gyula.*

HIRDETESEK.

Gyors és biztos segitség gyomorbajok s azok következményei ellen.

Az egészség fentartására, az életnedvek s ennek folytán a vérnek tisztitására és tiszta általpotban való fentartására és a jó emésztés elősegitésére a legjobb s leghathatósabb szer a már is mindenütt ismeretes és kedvelt

életbalzsam Dr. ROSA-tól.

Ezen életbalzsam a legjobb s leggyógyhatásosb gyógyfüvekből a leggondosabban van készitve s különösen minden emésztési bajok, gyomorgörcs, étvágyhiány, savanyus felbüfögés, vértólulás, aranyeres bajok stb. stb. ellen teljesen hathatósnak bizonyul. Ily kitünő hatásai következtében ezen életbalzsam egy bebizonyult, megbizható háziszerevé lett a népnek. **Ára egy nagy üveggel 1 frt, kis üveggel 50 kr. Elismerő iratok ezrei bárkinek betekintés végett rendelkezésre állnak.**

Védjegy

Óvás! Hamisitások elkerülése végett, mindenkit figyelmeztetek, hogy az egyedül általam az eredeti utasitás szerint készitett „Dr. ROSA-féle életbalzsam“ minden üvecskéje kék burokba van csomagolva, melynek hosszoldalain „Dr. ROSA eletbalzsama a „fekete sashoz“ czimzett gyógyszertárból, FRAGNER B. Praga 205—III.“ német, cseh, magyar és francia nyelven olvasható, széles felein pedig az ide nyomott védjegy látható.

Dr. ROSA életbalzsama valódian kapható csak a készitő

FRAGNER B.

főraktárában, gyógyszertár a „fekete sashoz“ Prágában 205—III., és BUDAPESTEN Török József úr gyógyszerésznél, király-utcza 12. sz. Budai Emil úr városi gyógyszertárában a Városház-téren.

Az osztrák-magyar monarchia minden nagyobb gyógyszertárában van raktár ezen életbalzsamból.

Ugyanott kapható.

prágai általános házi-kenőcs

több ezer hálanyilatkozattal elismert biztos gyógyszer mindenféle gyuladások, sebek és genyedések ellen. Ezen kenőcs biztos eredménynyel használható a női emlő gyuladásánál, a tej tespedésénél s az emlő megkeményedésénél szüléskor, kelevénynél, vérdaganatoknál, genyes fakadékoknál, pokolvarnál, körömgyöknél, az ugynevezett körömféregnél, elkeményedéseknél, felpuffadásoknál, mirigydaganatoknál, zsirdaganatoknál, érzéketlen tagoknál stb. Minden gyuladást, daganatot, elkeményedést, felpuffadást a legrövidebb idő alatt eltávolit; s ahol már genyedés mutatkozik, ott a daganatot legrövidebb idő alatt fájdalom nélkül telszivja, kiéreti és kigyógyitja.

Kapható 25 és 35 krajczáros szelenczekben

Óvás! Miután a prágai általános házikenőczöt sokszor utánozzák, mindenkit figyelmeztetek, hogy ez eredeti utasitás szerint csak nálam lesz készitve, s csak akkor valódi, ha a sárga ércszelenczére, melybe töltetik, vörös használati utasitásokba (melyek 9 nyelven nyomvák) és kék kartonba, melyen az ide nyomott védjegy látható — burkolva van.

HALLÁSI BALZSAM a legbebizonyultabb számtalan próbatét által legbiztosabbnak elismert szer a nehézhallás kigyógyitására s az egészen elvesztett hallási tehetség visszanyerésére. Egy üveg ára 1 frt.

TICHO FÜLÖP

Brünn, Krautmarkt, 21,

szerkül postautánvéttellel csak valódi

brünni posztó-szöveteket.

Egy maradek posztó, 3.10 m. rahakelme jó minőségben	5.— frt
Egy maradek posztó, 3.10 m. legfinomabb minőségben	10.75 „
Egy maradek fekete posztó, 3.10. m. salon-ruhára .	9.— „
Egy maradek telikabát-szovet, jó minőségben . . .	5.40 „
Egy maradek telikabát-szovet, 2 m. loden vadász-kabátra	4.— „

Hölgy-cikkek.

Egy teljes fekete terno- vagy Kammgarn-ruha, 10 m. 5·—, 5·50 frt	
Egy teljes őszi- vagy téli-ruha, 10 m. 3·—, 5·—, 8·—,	12·— „
Egy téli vállravető, 10/4 nagy, Himalája, tiszta gyapju	4· „
Egy téli vállravető, 9/4 nagy	2·— „
Egy jute-függöny, teljes, török dessinben	2·50 „
Egy jute-garnitura, 2 ágy-, és 1 asztalteritő . . .	3.50 „
Egy Tunis-függöny, aranynyal átszőve, gyönyörü csikossal és bojttal ellátva, mindenféle szinben . .	4·50 „
Egy maradek Manilla futó-szönyeg. 10—11 méter hosszu . . . . . á 3·40,	4·40 „
Egy drb. házi lenvászon, 4/4 széles	4·50 „
Egy drb. házi lenvászon, 4/4 széles Ia minőségben .	5·50 „
Egy drb. rumburgi szek lenvászon, 5/4 széles . . .	6·50 „
Egy drb. Stofánia-vászon, 5/4 széles, teljes pótlék a lenfonálnak	9·— „
Egy drb chiffon, igen jó minőségben á 4·50, 5·50, 6·50	9·— „
Egy drb atlasgradl. ágybehuzókra, Ia. 8·50 frt, IIa	5·50 „
Egy drb canevas, Ia min. ágybehuzókra	5·— „
Egy drb. lenszövet, varrás nélkül, darabja 2 m. hosszu	1·10 „
Egy drb. rumburgi Oxford, Ia 6·50 frt, IIa . .	4·50 „
Hölgy-ingek Chiffonból, vagy erös lenvá-zonból, csipkével 6 darab	3·75 „
legjobb rumburgi fonállal és svájczi himzéssel 6 darab.	6·— „
Egy fiaker teritő, 2·—, egész	2·50 „
Egy trioot Taille, minden szinben	1·30 „

Minták az egesz czikkekről es kepes árjegyzekek ingyen és bermentesen kuldetnek.

Fog-Elixir, fogpor és fogpasta

a főtisztelendő és hegyes

„Benedek-rendü“ szerzetesektől

Soulac-i apátság Girondéban.
Prior: Dom Magnelonne.
2 arany érem:
Brüssel 1880 — London 1881
A legmagasabb kitüntetések.
Feltalál-1272-ben Pier. Boursaud
tatott: 1878-ban Prior által.

A főtisztelendő és hegyes „Benedek-rendi“-ek fog-elixirjének mindennapi használata, — egy pár cseppnyi adag egy pohár vizben — megakadályozza a lyukas log képződését és meggyógyitja a lukas fogat, melynek fehér fényt és szilárdságot kölcsönöz, s a mellett a foghust erősiti és épen tartja.

Olvasóinknak tehát tényleg szolgálatot teszünk, a midőn figyelmöket ezen régi és hasznos készitményre felhivjuk, a mely a legjobb gyógyszer és egyedüli óvszer a fogfájás ellen.

Ház alapittatott 1807-ben. SEGUIN **Bordeaux** 106 és 108, Rue Croix de Sequey.

Főügynök:

Kapható minden nevezetesebb illatszerárú-kereskedésben, gyógyszertárakban és gyógyszerárú-(drogue) kereskedésekben.

FEIGL GYULA

KÖNYVNYOMDÁJA

Köszegen, városkör 81. szám alatt,

elvállal mindennemü nyomdászi munkát, kivánatra: egyszerü vagy diszesebb kiállitásban

a legolcsóbb árak mellett.

Megrendelések a legpontosabban és leggyorsabban eszközöltetnek.

Kiadóhivatala a **„Köszeg és Vidéke“** czimü lapnak.

Kiadóhivatala a **„Günser Zeitung“** czimü lapnak.

Nyomatott Feigl Gyula könyvnyomdájában Köszegen.